

Februarie
2020

Întrebări și răspunsuri

*Directiva (UE) 2019/904 a
Parlamentului European și a
Consiliului din 5 iunie 2019
privind reducerea impactului
anumitor produse din plastic
asupra mediului*

**MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI
PĂDURILOR**

DIRECȚIA GESTIONAREA DEȘEURILOR

De ce avem nevoie de o directivă pentru reducerea impactului pe care anumite produse din plastic le exercită asupra mediului?

Această directivă abordează pentru prima dată impactul asupra mediului având în vedere nu doar efectele poluării ci și cauzele acesteia, impunând măsuri de sensibilizare care să conducă la reducerea consumului.

În vederea reducerii impactului asupra mediului directiva impune restricționarea introducerii pe piață a anumitor tipuri de produse precum și cerințe legate de produse și de marcare a acestora.

Produsele din materiale plastice de unică folosință vizate de măsurile prevăzute în directivă reprezintă, ca număr, aproximativ 86% din materialele plastice de unică folosință găsite pe plajele din Uniunea Europeană (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=CELEX:52018SC0254>).

Obiectivele directivei sunt legate de:

- prevenirea și reducerea impactului anumitor produse din plastic asupra mediului, în special asupra mediului acvatic și asupra sănătății umane;
- promovarea tranziției către o economie circulară cu modele de afaceri, produse și materiale inovatoare și durabile (<http://www.mmediu.ro/categorie/economie-circulara/240>).

La ce se referă directiva?

Directiva se referă la:

- ✓ *produsele din materiale plastice de unică folosință care sunt cele mai întâlnite pe plajele din Uniune (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:32019L0904>);*
- ✓ *echipamentele de pescuit ce conțin materiale plastice;*
- ✓ *produsele fabricate din materiale plastice oxodegradabile.*

Pentru *produsele din plastic* de unică folosință în directivă se regăsește următoarea definiție: produse fabricate în întregime sau parțial din plastic și care nu sunt concepute, proiectate sau introduse pe piață pentru a realiza, în cadrul ciclului de

viață, mai multe cicluri sau rotații, prin returnare la producător pentru a fi reumplute sau reutilizate în același scop pentru care au fost concepute.

Materiale plastice oxodegradabile sunt definite în directivă ca fiind materiale din plastic care conțin aditivi care, prin oxidare, duc la fragmentarea materialelor plastice în microfragmente sau la descompunerea chimică.

Echipamente de pescuit sunt definite ca fiind articole sau unelte care sunt utilizate în activitatea de pescuit sau în acvacultură pentru a viza, a captura sau a crește resurse biologice marine, sau care plutesc la suprafața mării și care sunt utilizate cu scopul de a atrage și de a captura sau de a crește astfel de resurse biologice marine.

! Microplasticele nu intră în mod direct în domeniul de aplicare al directivei.

Care sunt particularitățile acestei directive?

➤ **Măsurile speciale de marcare și etichetare**

Pentru produsele:

1. Recipiente pentru băuturi cu o capacitate de până la trei litri - recipiente utilizate pentru a conține lichide, cum ar fi sticlele pentru băuturi, inclusiv dopurile și capacele acestora și ambalajele de băuturi compozite inclusiv dopurile și capacele acestora

(dar nu și: recipientele din sticlă sau metal cu dopuri și capace din plastic; recipientele pentru băuturi destinate și utilizate pentru alimentele destinate unor scopuri medicale speciale, astfel cum sunt definite la litera (g) de la articolul 2 din Regulamentul (UE) nr. 609/2013 al Parlamentului European și al Consiliului <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32013R0609>, care sunt în formă lichidă)

! trebuie luate măsuri pentru ca dopurile/capacele care sunt făcute de plastic să fie introduse pe piață numai dacă dopurile și capacele rămân atașate de recipiente, în timpul etapei de utilizare preconizată a produselor.

2. Sticle pentru băuturi cu o capacitate de până la trei litri, inclusiv dopurile și capacele acestora (având drept componentă principală polietilentereftalatul („sticle PET”)

(dar nu și: sticlele din sticlă sau metal pentru băuturi cu dopuri și capace din plastic; sticlele pentru băuturi destinate și utilizate pentru alimentele

destinate unor scopuri medicale speciale, astfel cum sunt definite la litera (g) de la articolul 2 din Regulamentul (UE) nr. 609/2013<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32013R0609>, care sunt în formă lichidă)

! trebuie ca începând cu 2025 să conțină plastic reciclat în proporție de cel puțin 25 %, calculat ca medie pentru toate sticlele PET introduse pe piață pe teritoriul statului membru respectiv și, începând cu 2030, să conțină plastic reciclat în proporție de cel puțin 30 %, calculat ca medie pentru toate astfel de sticle introduse pe piață pe teritoriul statului membru respectiv.

Pentru produsele:

1. absorbante, tampoane igienice și aplicatoare de tampoane;
2. șervețele umede, și anume șervețele preumezite de îngrijire personală și de uz casnic;
3. produse din tutun cu filtre și filtre comercializate pentru a fi utilizate în combinație cu produse din tutun;
4. pahare pentru băuturi

! trebuie ca la introducerea pe piață să poarte un marcaj clar, lizibil și indelebil, plasat pe ambalajul acestuia sau direct pe produs, care informează consumatorii cu privire la următoarele aspecte:

- opțiunile adecvate de gestionare a deșeurilor sau mijloacele de eliminare a deșeurilor care trebuie să fie evitate, în conformitate cu ierarhia deșeurilor;
- prezența materialelor plastice în componența produsului și impactul negativ asupra mediului rezultat din aruncarea produsului/ din alte mijloace necorespunzătoare de eliminare a produsului.

➤ **Lex specialis**

Directiva constituie o *lex specialis* în raport cu Directivele 94/62/CE și 2008/98/CE. În cazul unui conflict între directivele respective și prezenta directivă, prevalează în cadrul domeniului său de aplicare. Acest lucru este valabil în cazul restricțiilor privind introducerea pe piață. În special în ceea ce privește măsurile de reducere a consumului, cerințele privind produsele, cerințele de marcare și răspunderea extinsă a producătorilor, prezenta directivă completează Directivele 94/62/CE, 2008/98/CE și 2014/40/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului.

Motivarea “*LEX Specialis*” o regăsim în documentul “*Evaluarea impactului asupra mediului: Reducing Marine Litter: action on single use plastics and fishing gear*” (https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2017-6169607_en).

Decizia de a favoriza un instrument legislativ dedicat (lex specialis) a fost motivată de faptul că:

- unele instrumente legale existente sunt generale în obiectivele lor, iar măsurile lor de combatere a deșeurilor marine nu vizează în mod special produsele, astfel încât acestea ar depăși domeniul lor de aplicare;
- alte instrumente sunt prea restrânse în domeniul lor de aplicare pentru a aborda cele zece “Single Use Plastic (SUP)” identificate, cum ar fi în cazul Directivei ambalaje care reglementează numai ambalajele (dar chiar și atunci au măsuri specifice doar pentru un articol “SUP” (single use plastic), respectiv pungi de plastic);
- uneltele de pescuit sunt deja supuse unui regim de reglementare răspândit în diferite politici ale UE - pescuit, transport (PRF) și politici de mediu (de ex. Directiva cadru privind regimul deșeurilor). Niciunul dintre actele juridice existente nu ar putea reflecta marea varietate de măsuri prevăzute în noul instrument care vizează eficient problema marină în “amonte”.

➤ **Colectare separată**

Pentru sticlele pentru băuturi cu o capacitate de până la trei litri, inclusiv dopurile și capacele acestora, având drept componentă principală polietilentereftalatul („sticle PET”), pentru care directiva prevede să conțină plastic reciclat în proporție de cel puțin 25 %, calculat ca medie pentru toate sticlele PET introduse pe piață pe teritoriul statului membru respectiv, începând cu **2025** / să conțină plastic reciclat în proporție de cel puțin 30 %, calculat ca medie pentru toate astfel de sticle introduse pe piață pe teritoriul statului membru respectiv, începând cu **2030**,

! trebuie să se ia măsurile necesare pentru a asigura colectarea separată în vederea reciclării:

- a unei **cantități egale cu 77 %**, ca greutate din produsele de plastic de unică folosință introduse pe piață într-un anumit an, până în **2025**;
- a unei **cantități egale cu 90 %**, ca greutate din produsele de plastic de unică folosință introduse pe piață într-un anumit an, până în **2029**.

! Aceste produse introduse pe piață într-un stat membru pot fi considerate ca fiind egale cu cantitatea de deșuri generate de produsele respective, inclusiv sub formă de deșuri, în același an, în statul membru respectiv.

Ce înseamnă deșuri în sensul acestei directive?

„Deșuri” înseamnă orice deșuri definite la articolul 3 punctul 1 din Directiva 2008/98/CE, respectiv orice substanță sau obiect pe care deținătorul le aruncă sau

are intenția sau obligația să le arunce (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32008L0098>).

În mod particular directiva definește „deșeurile de echipamente de pescuit” ca fiind orice echipament de pescuit care intră sub incidența definiției deșeurilor din Directiva 2008/98/CE, inclusiv toate componentele separate, substanțele sau materialele care au făcut parte din aceste echipamente de pescuit sau au fost atașate acestora atunci când acestea au fost aruncate în mare, inclusiv atunci când au fost abandonate sau pierdute.

Care sunt deșeurile pentru care directiva prevede măsuri speciale?

1. recipientele pentru alimente de tip fast food;
2. cutiile pentru meniu, sandvișuri, sandvișuri la lipie și salate;
3. recipientele pentru alimente proaspete sau prelucrate care nu necesită pregătire suplimentară, cum ar fi fructele, legumele sau deserturile;
4. recipientele pentru alimente cu alimente uscate sau cu alimente vândute reci care necesită pregătire suplimentară, recipiente care conțin alimente într-un număr de porții pentru mai mult de o persoană sau recipiente pentru alimente de dimensiuni pentru o persoană vândute în mai mult de o unitate;
5. sticlele pentru băuturi sau ambalajele compozite pentru băuturi utilizate pentru bere, vin, apă, băuturi răcoritoare, sucuri și nectare, băuturi instant sau lapte;
6. servetelele umede de îngrijire personală și de uz casnic;
7. filtrele de tutun care conțin plastic.

Excluderi:

- produsele din plastic care sunt concepute, proiectate și introduse pe piață pentru a realiza, în cadrul duratei lor de viață, mai multe cicluri sau rotații, fiind reumplute sau reutilizate în același scop pentru care au fost concepute;
- paharele pentru băuturi, deoarece acestea sunt o categorie distinctă de produse din plastic de unică folosință în sensul prezentei directive;
- recipientele din sticlă și metal pentru băuturi;
- șervețelele umede industriale.

La ce se referă răspunderea extinsă a producătorilor în această directivă?

Conform directivei trebuie stabilite scheme de răspundere extinsă a producătorilor pentru **toate produsele din plastic de unică folosință, care sunt introduse pe piața statului membru** (produsele care apar în **partea E din anexă**), în conformitate cu articolele 8 și 8a din Directiva 2008/98/CE (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:32008L0098&from=RO>), respectiv pentru:

1. Recipiente pentru alimente, cum ar fi cutiile cu sau fără capac, utilizate pentru a conține produse alimentare care:
 - sunt destinate consumului imediat, fie pe loc, fie la pachet;
 - sunt de regulă consumate din recipient; și sunt gata de consum fără a necesita o pregătire suplimentară precum gătitul, fierberea sau încălzirea.
2. Pachete și folii din material flexibil care conțin produse alimentare destinate consumului direct din pachet sau folie fără preparare ulterioară.
3. Recipientele pentru băuturi cu o capacitate de până la trei litri, și anume recipientele utilizate pentru a conține lichide, cum ar fi sticlele pentru băuturi, inclusiv dopurile și capacele acestora și ambalajele de băuturi compozite inclusiv dopurile și capacele acestora, dar nu și recipientele din sticlă sau metal cu dopuri și capace din plastic.
4. Pahare pentru băuturi, inclusiv capacele acestora.
5. Pungi de transport din plastic subțire, astfel cum sunt definite la articolul 3 punctul 1c din Directiva 94/62/CE.
6. Șervețele umede și anume șervețele preumezite de îngrijire personală și de uz casnic.
7. Baloane, cu excepția baloanelor de uz industrial sau pentru alte utilizări și aplicații profesionale, care nu sunt distribuite consumatorilor.
8. Produse din tutun cu filtre și filtre comercializate pentru a fi utilizate în combinație cu produse din tutun.

Pentru primele cinci produse menționate, costurile care trebuie acoperite sunt legate de:

- măsuri de sensibilizare;
- colectarea deșeurilor aferentă produselor care sunt aruncate în sistemele publice de colectare, inclusiv infrastructura și funcționarea acestora, precum și ale transportului și tratării ulterioare a deșeurilor respective;

- curățarea deșeurilor rezultate din respectivele produse, precum și ale transportului și tratării ulterioare a respectivelor deșeuri.
- *Pentru șervețele umede și anume șervețele preumezite de îngrijire personală și de uz casnic, pentru baloane (cu excepția baloanelor de uz industrial sau pentru alte utilizări și aplicații profesionale, care nu sunt distribuite consumatorilor) și pentru produsele din tutun cu filtre și filtre comercializate pentru a fi utilizate în combinație cu produse din tutun, costurile care trebuie acoperite sunt legate de:*
- măsuri de sensibilizare;
 - curățarea deșeurilor rezultate din respectivele produse, precum și ale transportului și tratării ulterioare a respectivelor deșeuri;
 - colectarea și raportarea datelor (în conformitate cu articolul 8a alineatul (1) litera (c) din Directiva 2008/98/CE).
- *Pentru produsele din tutun cu filtre și filtre comercializate pentru a fi utilizate în combinație cu produse din tutun producătorii trebuie să acopere în plus, costurile de colectare a deșeurilor pentru acele produse care sunt aruncate în sistemele publice de colectare, inclusiv infrastructura și funcționarea acestora, precum și ale transportului și tratării ulterioare.*

! *Costurile nu ar trebui să depășească costurile necesare prestării serviciilor menționate și trebuie convenite în mod transparent între actorii vizati. Trebuie definite clar rolurile și responsabilitățile tuturor actorilor implicați! (În ceea ce privește ambalarea, respectivele roluri și responsabilități sunt definite în conformitate cu Directiva 94/62/CE.)*

! *Costurile de curățare a deșeurilor se vor limita la activitățile întreprinse de autoritățile publice sau în numele acestora.*

! *Pentru a reduce la minimum costurile administrative, statele membre pot stabili contribuții financiare pentru curățarea deșeurilor prin stabilirea unor sume fixe multianuale.*

- *Directiva prezintă răspunderea extinsă a producătorilor și pentru echipamentele de pescuit sau componentele acestora care conțin plastic*

Producătorii de echipamente de pescuit care conțin plastic trebuie să acopere costurile de colectare separată a deșeurilor provenite de la echipamentele de pescuit care conțin plastic care au fost descărcate în instalațiile portuare de preluare adecvate în conformitate cu Directiva (UE) 2019/883 sau în alte sisteme de colectare care nu intră în domeniul de aplicare al respectivei directive, precum și costul transportului și al tratării ulterioare a acestora.

Aceste cerințe completează cerințele aplicabile deșeurilor provenite de la navele de pescuit din dreptul Uniunii privind instalațiile portuare de preluare.

Producătorii acoperă, de asemenea, costurile aferente măsurilor de sensibilizare în ceea ce privește echipamentele de pescuit care conțin plastic.

! În directivă se menționează că sunt excluși pescarii și producătorii artizanali de echipamente de pescuit care conțin plastic. Aceștia nu ar trebui considerați producători și nu ar trebui trași la răspundere pentru îndeplinirea obligațiilor producătorului legate de răspunderea extinsă.

! Statele membre care au ape marine astfel cum sunt definite la articolul 3 punctul 1 din Directiva 2008/56/CE, stabilesc o cotă națională anuală minimă de colectare a echipamentelor de pescuit abandonate care conțin plastic, în vederea reciclării.

Pentru ce produse directiva prevede restricții la introducerea pe piață?

Statele membre trebuie să interzică introducerea pe piață a:

- produselor din materiale plastice oxodegradabile
- a 9 (nouă) produse din plastic de unică folosință :
 1. Bețișoare pentru urechi, cu excepția cazului în care intră în domeniul de aplicare al Directivei 90/385/CEE a Consiliului <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex%3A31990L0385> sau al Directivei 93/42/CEE a Consiliului <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:31993L0042&from=RO> 2
 2. Tacâmuri (furculițe, cuțițe, linguri, bețișoare chinezești).
 3. Farfurii.
 4. Paie pentru băuturi, cu excepția cazului în care intră în domeniul de aplicare al Directivei 90/385/CEE sau al Directivei 93/42/CEE.
 5. Agitatoare pentru băuturi.
 6. Bețe care se atașează baloanelor sau care sprijină baloane, cu excepția baloanelor de uz industrial sau pentru alte utilizări și aplicații profesionale, care nu sunt distribuite consumatorilor, inclusiv mecanismele acestor bețe.
 7. Recipiente pentru alimente, fabricate din polistiren expandat, cum ar fi cutiile cu sau fără capac, utilizate pentru a conține produse alimentare care: sunt destinate consumului imediat, fie pe loc, fie la pachet; sunt de regulă

- consumate din recipient; și sunt gata de consum fără a necesita o pregătire suplimentară precum gătitul, fierberea sau încălzirea,
8. Recipiente pentru băuturi fabricate din polistiren expandat, inclusiv dopurile și capacele acestora.
 9. Pahare pentru băuturi fabricate din polistiren expandat, inclusiv capacele acestora.

Care sunt măsurile de sensibilizare care trebuie promovate?

În vederea reducerii deșeurilor provenite de la *produsele din materiale plastice de unică folosință* listate în directivă, a celor provenite de la *echipamentele de pescuit ce conțin materiale plastice* și de la *produsele fabricate din materiale plastice oxodegradabile*, **trebuie promovate măsuri de sensibilizare adresate consumatorilor acestor produse.**

Astfel,

- disponibilitatea alternativelor reutilizabile, a sistemelor de reutilizare și a opțiunilor de gestionare a deșeurilor disponibile precum și cele mai bune practici în ceea ce privește buna gestionare a deșeurilor;
- impactul asupra mediului al aruncării și al altor mijloace necorespunzătoare de eliminare, în special asupra mediului marin; și
- impactul asupra rețelei de canalizare al mijloacelor necorespunzătoare de eliminare a deșeurilor

trebuie să fie promovate în rândurile consumatorilor de:

- Recipiente pentru alimente, cum ar fi cutiile cu sau fără capac, utilizate pentru a conține produse alimentare care sunt destinate consumului imediat, fie pe loc, fie la pachet; sunt de regulă consumate din recipient; și sunt gata de consum fără a necesita o pregătire suplimentară (precum gătitul, fierberea sau încălzirea) inclusiv recipiente pentru alimente utilizate pentru meniuri de tip fast food sau alte meniuri gata pentru consum imediat, cu excepția recipientelor pentru băuturi, a farfuriilor, a pachetelor și foliilor din material flexibil care conțin produsele alimentare.
- Pachete și folii din material flexibil care conțin produse alimentare destinate consumului direct din pachet sau folie fără preparare ulterioară.
- Recipientele pentru băuturi cu o capacitate de până la trei litri, și anume recipientele utilizate pentru a conține lichide, cum ar fi sticlele pentru

băuturi, inclusiv dopurile și capacele acestora și ambalajele de băuturi compozite inclusiv dopurile și capacele acestora, dar nu și recipientele din sticlă sau metal cu dopuri și capace din plastic.

- Pahare pentru băuturi, inclusiv dopurile și capacele acestora.
- Produse din tutun cu filtre și filtre comercializate pentru a fi utilizate în combinație cu produse din tutun.
- Șervețele umede, și anume șervețele preumezite de îngrijire personală și de uz casnic.
- Baloane, cu excepția baloanelor de uz industrial sau pentru alte utilizări și aplicații profesionale, care nu sunt distribuite consumatorilor.
- Pungi de transport din plastic subțire, astfel cum sunt definite la articolul 3 punctul 1c din Directiva 94/62/CE <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/ALL/?uri=CELEX%3A31994L0062>.
- Absorbante, tampoane igienice și aplicatoare de tampoane.

și a utilizatorilor de echipamente de pescuit.

Ce urmează?

O echipă de experți condusă de Ramboll [https://www.packaginglaw.com/news/ec%e2%80%99s-initiatives-relating-implementation-single-use-plastics-directive?utm_source=feedburner&utm_medium=feed&utm_campaign=Feed:+PackagingLaw+\(PackagingLaw\)](https://www.packaginglaw.com/news/ec%e2%80%99s-initiatives-relating-implementation-single-use-plastics-directive?utm_source=feedburner&utm_medium=feed&utm_campaign=Feed:+PackagingLaw+(PackagingLaw)) sprijină Comisia Europeană într-un proiect de 18 luni, pentru pregătirea documentelor de orientare <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=9de1cd7a-b268-413f-99b9-49e8e3e07182> și a acțiunilor de implementare, pentru statele membre.

! Statele membre asigură intrarea în vigoare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 3 iulie 2021.

Contact:

Direcția Generală Deșuri, Situri Contaminate și Substanțe Periculoase

Direcția Gestionarea Deșeurilor

deseuri@mmediu.ro